

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพะเยา

ชาญยุทธ พิริยะสิทธิการ¹

รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา 1) การกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพะเยา 2) กับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ครู จำนวน 285 คน นักเรียนจำนวน 377 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 662 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้วิธีของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยาพบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมชุมนุม มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสูงสุด รองลงมาคือกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมสหกรณ์ และกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมสภานักเรียน มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนน้อยที่สุด มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยาคือ นักเรียนไม่สนใจกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ทางโรงเรียนจัดให้ และครูขาดความเข้าใจการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวทางการแก้ปัญหาคือ โรงเรียนควรมีการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้วยใจรัก และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม

¹ นักศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

This study aims to 1) the activities of the school. And the self-discipline of a high school student in Phayao. 2) the relationship between the activities of the school in the self-discipline of students. The samples used in the study of 285 people, including teachers, 377 students who were selected by simple random sampling. The total sample included 662 people. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used in this study were using Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The research found that 1) the development activities in school. The overall performance level. And the self-discipline of students in secondary schools. Overall found Has performed at a high level. 2) A relationship between the activities of the school in the self-discipline of students in secondary schools in the province found that overall the relationship is moderate.

Considering that it was found. The development activities to the assembly activities. Relationship with the self-discipline of students maximum. Followed by sports activities And cooperative activities And promoting democratic order The relationship is moderate. The student activities, student council activities. Relationship with the self-discipline of students minimum. Correlation is low. Problems related to the activities of students in secondary schools is Phayao. Students do activities the students at the school provides. Teachers and lack of understanding of the activities of the students. The solution is Schools should encourage students interested and actively involved with love. And allow students to express their opinions in the event.

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะพร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน หลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เป็นคนมีปัญญา ในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหาและการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งปัจจุบันสังคมไทยมีสัญญาณบ่งชี้ว่ามีความยุ่งยาก ซับซ้อน อันมีผลมาจากการขาดวินัยและจริยธรรม การขาดความรู้ความเข้าใจในสาระสังคมประชาธิปไตย การขาดความรับผิดชอบในทางการเมือง เช่น การฉ้อราษฎร์บังหลวง การฝ่าฝืนกฎจราจร การทำลายสาธารณสมบัติ ฝ่าฝืนกฎหมาย มีอภิสิทธิ์ชน สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นที่บ่งชี้ว่าควรมีการส่งเสริมและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้มีวินัยมากขึ้น ไม่มีที่ใดจะปลูกฝังความมีวินัยในตนเองได้ดีเท่ากับโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่ให้ความรู้ให้การอบรมสั่งสอนเด็กตั้งแต่วัยเยาว์ และสิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับนักเรียนควบคู่ไปกับการสอนความรู้ทางวิชาการนั้นสามารถทำได้ด้วยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคือจุดเริ่มต้นของการมีวินัยในตนเอง รู้จักเคารพตัวเอง เคารพผู้อื่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน จึงเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจัง

จากการศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยาพบว่า เด็กนักเรียนมีแนวโน้มขาดความมีวินัยในตนเองมากขึ้น สังเกตได้จากพฤติกรรมการมาสาย การแต่งกาย รวมถึงการย้ายที่เรียนหรือลาออก ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเช่น ปัญหาทะเลาะวิวาทเพราะไม่เคารพตัวเองและผู้อื่น จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะ

ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและคิดค้นงานวิจัยขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพะเยา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา

3. สมมติฐานการวิจัย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากรในการศึกษา คือ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา จำนวน 20 โรงเรียน แบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 6 โรงเรียน ขนาดกลาง 12 โรงเรียน และขนาดใหญ่พิเศษ 2 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1057 คน นักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา จำนวนทั้งสิ้น 19,292 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา จำนวน 285 คน นักเรียนในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา จำนวน 377 คน รวม 662 คน ซึ่งได้มาโดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดการวิจัยและหาคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากการวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อคำถามรายข้อกับผลรวมทั้งหมด (Corrected Item Total Correlation) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามส่งไปทั้งหมด 662 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 610 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 92.15 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธีของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

5. สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา (n = 264)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1ชาย	113	42.80
1.2 หญิง	151	57.20
2. อายุ		
2.1 18 – 30 ปี	35	13.26
2.2 31 – 40 ปี	112	42.42
2.3 41 – 50 ปี	77	29.17
2.4 51 – 60 ปี	40	15.15
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	167	63.26
3.2 ปริญญาโท	97	36.74

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.20) โดยอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี (ร้อยละ 42.42) และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นปริญญาตรี (ร้อยละ 63.26)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา (n = 346)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1ชาย	164	47.40
1.2 หญิง	182	52.60
2. ระดับการศึกษา		
2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	52	15.03
2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	49	14.16
2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	55	15.90
2.4 มัธยมศึกษาปีที่ 4	66	19.08
2.5 มัธยมศึกษาปีที่ 5	65	18.79
2.6 มัธยมศึกษาปีที่ 6	59	17.05

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.60) และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 19.08) รองลงมาคือนักเรียนชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ร้อยละ 18.79) และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 17.05) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (X) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา (n = 610)

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\sum X$)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (X_1)	3.52	0.88	มาก	4
2. กิจกรรมสภานักเรียน (X_2)	3.67	0.91	มาก	2
3. กิจกรรมกีฬา (X_3)	3.67	0.88	มาก	1
4. กิจกรรมสหกรณ์ (X_4)	3.49	0.97	ปานกลาง	5
5. กิจกรรมชุมนุม (X_5)	3.56	0.94	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.58	0.69	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กิจกรรมกีฬา ($\bar{X} = 3.67$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมสภานักเรียน ($\bar{X} = 3.67$) และ กิจกรรมชุมนุม ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมสหกรณ์ ($\bar{X} = 3.49$) ซึ่งอยู่ในอยู่ระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีวินัยในตนเองของนักเรียน (Y)โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา (n = 610)

ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ($\sum Y$)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน (Y_1)	3.36	0.73	ปานกลาง	5
2. การเคารพสิทธิผู้อื่น (Y_2)	3.40	0.67	ปานกลาง	4
3. ความซื่อสัตย์ (Y_3)	3.50	0.69	มาก	2
4. ความรับผิดชอบ (Y_4)	3.74	0.61	มาก	1
5. การตรงต่อเวลา (Y_5)	3.49	0.76	ปานกลาง	3
เฉลี่ยรวม	3.50	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพะเยา นักเรียนมีวินัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.50$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติปานกลางและค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ

การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.36$) การเคารพสิทธิผู้อื่น ($\bar{X} = 3.40$) และ การตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพะเยา

ความสัมพันธ์	ความมีวินัยในตนเอง ($\sum Y$)	ความหมาย	อันดับ
1. กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (X_1)	.302**	ปานกลาง	4
2. กิจกรรมสภานักเรียน (X_2)	.279**	ต่ำ	5
3. กิจกรรมกีฬา (X_3)	.403**	ปานกลาง	2
4. กิจกรรมสหกรณ์ (X_4)	.401**	ปานกลาง	3
5. กิจกรรมชุมนุม (X_5)	.412**	ปานกลาง	1
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\sum X$)	.460**	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (X) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา (Y) อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .460$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมชุมนุม มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสูงสุด ($r = .412$) รองลงมาคือกิจกรรมกีฬา ($r = .403$) กิจกรรมสหกรณ์ ($r = .401$) และกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ($r = .302$) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมสภานักเรียน มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในระดับต่ำ ($r = .279$)

ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยาพบว่า นักเรียนไม่สนใจกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ทางโรงเรียนจัดให้ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมหรือการกำหนดกฎระเบียบบางอย่างเช่น การสร้างข้อตกลง รวมถึงกิจกรรมหลาย ๆ อย่างที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเป็นการบังคับให้นักเรียนทำเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่า วิธีการแก้ปัญหาคือ ควรมีการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้วยใจรัก อธิบายถึงเหตุผลของการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทราบ เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมหรือการกำหนดข้อตกลงกฎระเบียบต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ร่วมกำหนดกิจกรรมที่จะจัดว่าอยากให้จัดกิจกรรมออกมาในรูปแบบใด เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

6. การอภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยาสภาพที่ปรากฏมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นเป็นกิจกรรมที่จะต้องมีการดำเนินการตามหลักสูตร โดยที่หลักสูตรนั้นได้มีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างละเอียด ผู้บริหารและครูจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ด้วยเพราะว่ามีผลต่อการจบหลักสูตรของนักเรียนด้วย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนมีวินัยในตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย และผู้ที่มีวินัยในตนเองจะรู้จักควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้แสดงออกอย่างเหมาะสม โดยความสมัครใจ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ฌูร์ตี โปริทิพย์ (2547 : 12) กล่าวว่า การมีวินัยในตนเอง เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตน ให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคต และจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น และยังสอดคล้องกับ อัมพร ถกลประจักษ์ (2543 : 43) กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองคือเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ กิจกรรมชุมนุม ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ทวีบุญ รัตนะ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสันป่าแดง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์พบว่านักเรียนและกลุ่มเพื่อนทำงานมีวินัยในตนเองสูงขึ้น มีความรับผิดชอบ ชยัน ประหยัด อดทน ละเอียดรอบคอบมากขึ้น สามารถทำงานเสร็จตามกำหนดเวลา ผลงานมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงขณะปฏิบัติงาน รองลงมาคือกิจกรรมกีฬา กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และกิจกรรมสถานักเรียน ตามลำดับ ซึ่งทุกกิจกรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความมีวินัยในตนเอง ตนเอง และยังสอดคล้องกับ อัญชิสา สุริย์แสง (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมชุมนุมพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความมีวินัยในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง กิจกรรมการพัฒนาความมีวินัยในตนเองมีผลในการพัฒนาบุคคลให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น และมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้ สอดคล้องแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กล่าวไว้ว่ากิจกรรมชุมนุม เป็นกิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษานับสนุนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียน พัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์

ของตนเอง และปลูกจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยผู้เรียนจะต้องร่วมกันทำงานเป็นทีม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่ากิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยทุกกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในทางบวกทุกกิจกรรม แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

7. ข้อเสนอแนะ

หากสำนักงานเขตพื้นที่ที่มีความประสงค์ต้องการจะยกระดับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้สูงขึ้น ควรมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดส่งเสริมการจัดกิจกรรมชุมนุมให้เข้มข้นและมีความหลากหลายมากขึ้น

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หากสำนักงานเขตพื้นที่ที่มีความประสงค์ต้องการจะยกระดับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้สูงขึ้น ควรมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดส่งเสริมการจัดกิจกรรมชุมนุมให้เข้มข้นและมีความหลากหลายมากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. โรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมชุมนุมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. ในการจัดตั้งกิจกรรมชุมนุม ควรเปิดให้นักเรียนได้รวมกลุ่มจัดตั้งกันเองตามความสนใจของนักเรียน ไม่ใช่จัดตั้งตามความต้องการของครูผู้สอน แต่ในการเสนอจัดตั้งชุมนุมแต่ละชุมนุมของนักเรียน ต้องมีจุดประสงค์และเหตุผลที่สมควรแก่การจัดตั้ง ต้องเป็นชุมนุมที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์ และต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ของการจัดตั้งชุมนุมตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยเจาะลึกเพียงกิจกรรมเดียว ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่ลึกซึ้งและเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านอื่น ๆ เพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่จะนำมาพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

บรรณานุกรม

ทวีบุญ รัตนะ. (2546). การพัฒนาทักษะด้านการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสันป่าแดง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาษาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ณัฐรวดี โพธิ์ทิพย์. (2547). การมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัมพร ถกลประจักษ์. (2543). ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 306) และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช.
- อัญชิสา สุรีย์แสง. (2547). การใช้กิจกรรมชุมนุมพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Grandmont, Richard Paul. (2002). **The Implementation and Utilization and Democratic Disciplines an Approach to Classroom Management : A Case Study**, Dissertation Abstracts International. 63(01) L 37-A ; July.
- Hiessman, Victor H. (2003). **Politics in Everyday Life**, Oxford : ?Blackwell.
- Schall , Robert C. (2004). **Student Council in Montana High School ; A Comparative Study of Roles and Perceptions**. Dissertation Abstract International. 37 : 5456 – A; March.